Rok VII. Warszawa, 15 września 1925 r. № 17.

MŁYNARZ POLSKI

ORGAN ZWIĄZKU MŁYNARZY POLSKICH

Redakcja i Administracja: Warszawa, Nowy-Świat 70, skrz. poczt. 68, tel. 277-45

Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 11 do 2 pp. Administracja czynna od godz. 10 do 3 pp.

Warunki prenumeraty: Dla członków Zw. Mł. Pol. kwartalnie 4 zł. Dla nie członków „ 6 „

1615 numer naszego konta w P. K.O.

Obecne położenie.

Życie gospodarcze naszego kraju napotyka w roku bieżącym na bardzo znaczne trudności. Bilans handlowy, który w braku napływu obcych kapitałów wywiera decydujący wpływ na bilans płatniczy, kształtuje się wybitnie ujemnie. Banki zamknęły kredyty i nie udzielają pożyczek zupełnie, lub z bardzo wielkiemi trudnościami. Bank Polski, zadaniem którego jest puszczanie w obieg biletów bankowych z powodu biernego bilansu handlowego i płatniczego zastosował t. zw. restrykcje kredytowe. Konieczność ta wynikała z faktu stałego zmniejszania się zapasu dewizowego Banku, który nakazywał odpowiednie zredukowanie obiegu biletów bankowych, jako jeden ze środków obrony złotego. W praktyce następstwa tych ograniczeń kredytowych są nadzwyczaj ciężkie.

Co to wszystko ma znaczyć? Otóż chcemy wyjaśnić to zagadnienie.

Wszystkie cywilizowane kraje są związane ze sobą mniej lub więcej ożywionymi stosunkami handlowymi. Każdy kraj stara się jak najwięcej sprzedać innym, a jak najmniej kupić. Przypuśćmy, że w ciągu roku Polska wywiozła zagranicę własnych wytworów i surowców za 1 miljard złotych, a sprowadziła różnych potrzebnych jej przedmiotów za pół miljarda złotych. Wynika z tego, że Polska zarobiła na handlu zagranicznym pół miljarda zł. w zagranicznej walucie. Kupcy, przemysłowcy i rolnicy, którzy wywieźli swe towary, otrzymane ze sprzedaży, pieniądze zagraniczne sprzedadzą Bankowi Polskiemu, czy to bezpośrednio, względnie przy pomocy innych banków. Uzyskaną w ten sposób gotówkę użyją na rozszerzenie własnych warsztatów pracy, zakupno maszyn, udoskonalenie produkcji i t. p.

Dzięki temu w następnym roku, dzięki posiadanym zasobom pieniężnym, będą mogli produkcję powiększyć i wywieźć zagranicę jeszcze większą ilość artykułów wyprodukowanych.

Kraje, mające **stałą nadwyżkę wywozu towarów nad ich przywozem,** stale się bogacą i stają się potężnemi państwami nie tylko pod względem gospodarczym, lecz także politycznym. Mówimy wtedy, że kraje te **mają czynny bilans handlowy.**

Teraz weźmy odwrotny stosunek wywozu do przywozu. Powiedzmy, że Polska wywiozła za pół miljarda zł. różnych towarów, a sprowadziła za 1 miljard zł. Pozostaje więc na niekorzyść Polski pół miljarda zł., które będziemy musieli zapłacić zagranicy za sprowadzone artykuły. Osoby, trudniące się handlem, będą musiały w tym celu wystarać się o pieniądze zagraniczne wartości pół miljarda zł. Skąd je wezmą? Oczywiście w pierwszym rzędzie w Banku Polskim, do którego się zwrócą celem nabycia u niego tych pieniędzy, za które dadzą mu pieniądze krajowe, t. j. złote. Następstwem tego będzie zmniejszenie obiegu pieniężnego w Polsce na pół miljarda zł. Brak wolnej gotówki pociąga za sobą dotkliwy kryzys wytwórczości. Następuje w przemyśle, handlu, rolnictwie, zmniejszenie produkcji, następstwem czego bywają zwykle bezrobocia, strejki robotników wskutek obniżenia płac zarobkowych, upadłości i t. p.

Państwo więc, które **ma nadwyżkę przywozu nad wywozem ma bierny bilans handlowy.**

Bilansem handlowym nazywamy stosunek wartości przywozu do wartości wywozu. Badając statystykę przywozu i wywozu, zauważamy, że między nimi niema prawie nigdy równowagi i że bilans handlowy przechyla się najczęściej na stronę przywozu, lecz nieraz i wywozu.

Niekoniecznie jednak Państwo które ma ujemny bilans handlowy znajduje się w krytycznym położeniu finansowem, gdyż posiadając **inne źródła wpływu gotówki zagranicznej** z łatwością może nie tylko pokryć deficyt powstały z nadmiaru przywozu arty-

kułów do kraju, a nawet jeszcze powiększyć swe zapasy walutowe.

Najważnieszemi źródłami dostarczającemi krajowi gotówki zagranicznej są: odsetki od kapitałów umieszczonych w zagranicznych przedsiębiorstwach, wydatki cudzoziemców mieszkających w kraju, należności za transport towarów zagranicznych czy to kolejami, czy to własnemi okrętami, wreszcie wpływ gotówki nadsyłanej do kraju rodzinnego przez emigrantów pracujących na obczyźnie.

Widzimy więc, że może istnieć państwo, które ma bierny (ujemny) bilans handlowy, a mimo to ma stały przypływ pieniądza z obcych krajów dzięki temu, że **niedobór handlowy pokrywają wpływy z innych źródeł.** Mówimy wtedy, że taki kraj **ma czynny bilans płatniczy.**

Może zaiść i odwrotne zjawisko np. kraj jakiś może mieć czynny (dodatni) bilans handlowy, ale za **to bierny bilans płatniczy,** gdyż to, co zarobi na handlu zagranicznym musi oddać z nadwyżką obcym państwom, jako opłaty procentów od długów zagraniczych, zysków z przesiębiorstw będących w ręku cudzoziemców, opłaty frachtów okrętowych i t. p.

Typowym krajem o biernym bilansie handlowym, a wybitnie czynnym płatniczym była przedwojną Anglja. Przywoziła ona dawniej więcej niż wywoziła, mając jednak umieszczone po całym świecie olbrzymie kapitały i że rozporządzała olbrzymią flotą handlową, kraj ten otrzymywał rok rocznie tyle pieniędzy, że stał się z czasem jednym z najbogatszych na świecie.

Chcąc się dowiedzieć czy handel zagraniczny danego kraju zachowuje równowagę, nie należy się ograniczać wyłącznie do badania blansu przywozu i wywozu, jako to czyni się zwykle, lecz uwzględnić **bilans wierzytelności i długów.** Otóż bilans płatniczy nie pokrywa się z bilansem handlowym; wywóz stanowi wprawdzie wierzytelność na zagranicę i to główną, lecz mogą być inne także; przywóz stanowi dług wobec zagranicy lecz także nie jedyny.

Polska do niedawna miała naogół czynny bilans płatniczy, głównie dzięki oszczędnościom dolarowym nadsyłanym przez naszych emigrantów z Ameryki.

Od pewnego czasu jednak położenie zmieniło się na gorsze, a w ostatnich kilku miesiącach stało się wprost katastrofalne.

Zwrot niepomyślny nastąpił dokładnie z początkiem kalendarzowego roku 1925 r. Znane są przyczyny, które go spowodowały. Było to z jednej strony raptowne i coraz wyraźniej się zaznaczające pogorszenie bilansu handlowego na skutek ogólnego wyczerpania naszego życia gospodarczego, drożyzny kosztów produkcji i wywołanego nią pogorszenia forsownego przywozu przy jednoczesnem osłabieniu wywozu; specjalną przytem rolę odegrały nieurodzaje zeszłoroczne. Nadomiar złego z drugiej strony bilans kredytowy (płatniczy) czynny dla nas w ubiegłym roku, teraz z powodu podrożenia stopy procentowej na Zachodzie, począł zdradzać wręcz odwrotną tendencję. Przypływ świeżych kapitałów osłabił, a jednocześnie przypadały płatności zaciągniętych poprzednio krótkoterminowych pożyczek. Zatarg gospodarczy z Niemcami, przyśpieszył tempo.

Polska przy swojej organizacji gospodarczej nie może **znieść jednoczesnej bierności bilansu handlowego i płatniczego** (kredytowego). Nasz bilans płatniczy się załamał. Stan zapasów walutowych Banku Polskiego topniał z każdym dniem, takie było olbrzymie zapotrzebowanie na waluty zagraniczne. Bank Polski zmuszony był do wprowadzenia w przydziale walut pewnych ograniczeń, jak również wstrzymać kredyty, które sytuację, już przedtem bardzo ciężką, uczynił krytyczną. Z tego momentu usiłowały skorzystać wrogie nam żywioły, aby przypuścić walny szturm przeciw złotemu.

Bank Polski jest instytucją, która wypuszcza bilety bankowe, będące prawnym środkiem płatniczym. Zabezpieczeniem tych biletów jest złoto i pełnowartościowe waluty zagraniczne.

Właściciel biletu Banku Polskiego może zasadniczo każdej chwili zażądać, by wymieniono ten bilet na złoto lub oparty na złocie pieniądz zagraniczny. Oczywiście zrobi on to wtedy tylko, gdy będzie potrzebował zagranicznych pieniędzy na zapłacenie cudzoziemskich wierzycieli, np. za sprowadzone towary. Jeżeli więc mamy więcej do zapłacenia niż zagranica nam, to nasi kupcy czy przemysłowcy będą się zgłaszali masowo do Banku Polskiego z żądaniem wymiany jego biletów na obce waluty.

Bank Polski straciwszy w ten sposób znaczną część swego funduszu, złota i walut zagranicznych i otrzymawszy wzamian swoje własne bilety, **nie będzie mógł ponownie puścić ich w obieg, ponieważ byłyby one wtedy bez żadnego zabezpieczenia.**

Wołanie o kredyty państwowe w dzisiejszym stanie rzeczy jest bezcelowe, bo udzielenie przez rząd znacznych pożyczek, doprowadziłoby do puszczenia w obieg niezabezpieczonej złotem lub walutami zagranicznemi nadmiernej ilości pieniądza, a to spowodowałoby spadek jego wartości — klęskę pogarszającą stokroć obecną sytuację.

Jedynym wyjściem z tego położenia jest solidarna praca Rządu i społeczeństwa nad poprawą biernego, handlowego i płatniczego bilansu Polski.

F. Lewandowski.

Kronika.

KOSZTY UTRZYMANIA W M. WARSZAWIE.

Komisja do badania zmian kosztów utrzymania na posiedzeniu w dn. 2 września 1925 r. ustaliła, że koszty utrzymania w m. Warszawie w miesiącu sierpniu w porównaniu z miesiącem lipcem 1925 roku wzrosły o 1,04%.

PŁACE MŁYNARZY W WARSZAWIE OD 3 WRZEŚNIA 1925 R.

Inspektorat Pracy I Okręgu zakomunikował listem z dnia 7 września b. r. Nr. 1703, że zgodnie z §§ 1 i 2 umowy z dn. 22.IX 24 r. wobec ustalenia w dn. 2/IX r. b. na posiedzeniu Komisji przy Głów-

nym Urzędzie Statystycznym wzrostu drożyzny za m. sierpień r. b. na 1,04% stawki młynarzy winny wynosić:

		płace od 6/VIII 1925 r. tygodniowo	1%	płace od 3/IX 1925 r. tygod.	dziennie
dla robot.	I kat.	zł. 57.17	0.57	zł. 57.74	zł. 9.62
„ „	II „	„ 54.41	0.54	„ 54.95	„ 9.16
„ „	III „	„ 49.59	0.50	„ 50.09	„ 8.35
„ „	IV „	„ 30.43	0.30	„ 30.73	„ 5.12

CZTERDZIESTOGROSZOWA KSIĄŻKA.

Nadesłano nam istotnie niezwykle, jak na dzisiejsze czasy, wydawnictwo tanich, a rzeczywiście pożytecznych książek, pod ogólną nazwą: „Bibljoteka Domu Polskiego". Książka tego wydawnictwa, która ukazuje się w dziesięciodniowych odstępach, kosztuje niezwykłe tanio, bo zaledwie 40 groszy. A co to za książka za czterdzieśc groszy! Zewnętrznie: książka w ładnej, artystycznej, trójbarwnej i trwałej okładce; gruba, bo do 200 licząca stron, dobrze zbroszurowana. Na jakość składają się utwory najlepszych autorów polskich, jak: Kraszewskiego, Rodziewiczównej, Kosiakiewicza, Ossendowskiego, Struga, Tetmajera i t. d. i t. d.

Bliższem omówienem tego wydawnictwa zajmiemy się w następnym numerze.

W dzisiejszym numerze czytelnicy nasi znajdą ogłoszenie w którym omówione są warunki abonamentu.

5-ZŁOTOWE BILETY BANKOWE.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 19 sierpnia 1925 r., ogłoszonem w „Monitorze Polskim" Nr. 194 z dn. 24 sierpnia 25 r. Bank Polski podaje ponownie do wiadomości, że 5-cio złotowe bilety bankowe I emisji z datą 28 lutego 1919 r. oraz II emisji z datą 15 czerwca 1924 r. tracą moc prawnego środka płatniczego z dniem 30 września 1925 r., następnie zaś do dnia 31 marca 1926 roku przyjmowane będą do wymiany przez Centralną Kasę państwową, Kasy Skarbowe oraz oddziały Banku Polskiego.

Dopiero po dniu 31 marca 1926 r. tracą one wszelką wartość pieniężną.

Odmienne informacje co do terminów wycofania z obiegu i wymiany wspomnianych biletów bankowych, podane w niektórych pismach, są nieścisłe.

ZAUFANIE AMERYKI DO POLSKI WZRASTA Z DNIA NĄ DZIEŃ.

Bank amerykański „Federal Reserve Bank" ogłasza oficjalnie, iż udzielił Bankowi Polskiemu kredytu w wysokości 10 miljonów dolarów dla popierania waluty polskiej. Kredyt udzielony jest na 1 rok na $4^{1}/_{20}$%, który to procent pobierany będzie od tej części kredytu, która w rzeczywistości będzie zużytkowana.

Jak dalej donoszą ze źródeł autentycznych, amerykańskie koła finansowe wierzą mocno w żywotność i rozwój gospodarczy Polski.

W Ameryce panuje przekonanie, że pożyczka ta przyczyni sę nadzwyczajnie do wzmocnienia zaufania tych, którzy swoje pieniądze chcą ulokować w Polsce. Pozatem sądzą ogólnie, że pożyczka ta skutecznie sparaliżuje ataki spekulacji na złotego.

Toczą się pozatem dalsze rokowania celem udzielenia kredytu przemysłowi polskiemu.

ODEZWA LIGI OBRONY POWIETRZNEJ PAŃSTWA.

Obywatele!

Liga Obrony Powietrznej Państwa zdobyła wasze zaufanie i niejeden z was dopomógł nam w dziele tworzenia potężnego polskiego lotnictwa.

Rozumieliście wszyscy, że siła naszego lotnictwa to bezpieczeństwo naszych granic, to spokojna praca rolnika na wsi, robotnika w fabryce, to dobrobyt w przyszłości wszystkich rodzin.

Nie wolno nam być słabszymi, niż nasi sąsiedzi!

Dziś, gdy dokoła nas z ziem wszystkich państw wznoszą się ku niebu setki samolotów, musimy wytężyć wszystkie siły, aby błękit, rozpościerający się nad naszem państwem, był przez nas opanowany.

Krok po kroku realizujemy nasz program!

Ponad poziom wydzwignęliśmy potężny instytut aerodynamiczny — do badań lotniczych przy politechnice warszawskiej.

W Poznaniu założyliśmy szkołę pilotów. W tym roku już kończy ją pierwszych 50 uczniów, którzy będą pełnili straż wśród błękitów.

Nabyliśmy lotnisko w Łodzi i wkrótce przystąpimy do urządzenia lotnisk w Brześciu, Łucku, Katowicach, Piotrkowie i innych miejscowościach. Zbudowaliśmy hangary w Łodzi i w Warszawie, a w nich stanęły pierwsze nasze płatowce.

Z nadzieją patrzymy w przyszłość!

Daleka droga przed nami i tysiące potrzeb. Ze wszystkich zakątków kraju płyną głosy, dopominające się o lotnisko i samoloty.

Musimy wychowywać młodzież w duchu ofiarnym i w zrozumieniu nowych potrzeb i obowiązków z rozwojem lotnictwa rodzimego płynących.

Musimy troszczyć się o to, aby przez Polskę szły wielkie drogi lotniczych podróży ze wschodu na zachód i z północy na południe.

Obywatele!

Przyszłość narodu stwarza jego społeczeństwo.

W szeregach Ligi Obrony Powietrznej Państwa zgromadzić się powinni wszyscy, dla kogo ta przyszłość jest przedmiotem patrjotycznej troski.

Oczekujemy od Was pomocy słowa, czynu i ofiary! Wstępujcie w szeregi L. O. P. P.!

Główna Rada Nadzorcza.
Zarząd Główny L. O. P. P.
Zarządy Komitetów Wojewódzkich.

POSZUKIWANIE ZAGINIONYCH OBYWATELI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ZAGRANICĄ.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych podaje do wiadomości, że sprawy poszukiwań zaginionych obywateli R. P. i ich krewnych zagranicą załatwiane są obecnie w drodze bezpośredniej korespondencji między krajowemi władzami administracyjnemi I instancji i konsulatami Rzeczypospolitej Polskiej zagranicą.

W związku z powyższem, petenci winni, według miejsca swego zamieszkania, kierować podania, dotyczące poszukiwań zagranicą, do władz administracyjnych I instancji. Wymienione Urzędy udzielą informacji, dotyczących procedury w sprawie tych poszukiwań.

Podania w sprawie poszukiwań, wniesione do Ministerstwa Spraw Zagranicznych do dnia 1 sierpnia r. b. będą załatwione dotychczasowym trybem.

Przedłużenie ważności ulg celnych na sprowadzane maszyny i surowce z zagranicy.

Kierownik Delegatury Związku Przemysłowców w Krakowie p. M. Kirsch wystąpił w dniu 24 sierpnia do pana Ministra Przemysłu i Handlu z następującemi wnioskami:

1) O przedłużenie ważności niewykorzystanych pozwoleń na ulgową odprawę przynajmniej do 15 września;

2) O zezwolenie na ulgową odprawę takich artykułów, względem których zostanie udowodnione że tranzakcja kupna została sfinalizowana jeszcze przed wygaśnięciem mocy obowiązującej Rozporządzenia o ulgach celnych z dn. 31 lipca 1925 r. i że należność za artykuły te została już uskuteczniona całkowicie, względnie częściowo w tymże czasie.

Wystąpienie umotywowano tym, że ulgi celne na maszyny i części maszyn niewyrabiane w kraju, ogłaszane były od wielu lat rozporządzeniami w okresach co kilka miesięcy. W każdym z takich rozporządzeń przewidziany był okres przejściowy co do terminu ważności pozwoleń Ministerstwa Skarbu, wydanych na zasadzie ekspirujących uprzednich rozporządzeń o ulgach celnych. Termin taki przedłużenia ważności, określany był zazwyczaj 2 miesięczny.

Tego rodzaju postępowanie weszło w pewien zwyczaj prawny, z którym liczyły się tak czynniki rządowe, jak te i sfery przemysłowe i kupieckie.

Tymczasem w dniu 1 sierpnia nastąpiło wygaśnięcie mocy prawnej rozporządzenia o ulgach celnychz dn. 11kwietnia r. bieżącego i wbrew dotychczasowemu postępowaniu, nie nastąpiło żadne rozporządzenie regulujące międzyczasowy i przejściowy stan rzeczy.

Pomimoto Ministerstwo Skarbu, wiedząc że żadnych dodatkowych rozporządzeń nie wyda, w ostatnich dniach lipca, a nawet 1 sierpnia wydawały zezwolenia na ulgową odprawę celną.

Oczywiście na zasadzie posiadanych odpraw celnych przemysłowcy albo uskutecznili ostatecznie zakup, albo też uzupełnili cenę kupna lub wydali zarządzenie wysyłki lub też poczynili przygotowania do montażu maszyn i t. p.

Wobec wygaśnięcia w dniu 1 sierpnia ustawy o ulgach celnych, przemysłowcy nie mają możności wykorzystania już posiadanych zezwoleń, co naraża ich na niezliczone kolizje i straty, czego w obecnych trudnych warunkach, w jakich się znajduje produkcja krajowa, należałoby unikać.

Biorąc pod uwagę, że zarządzenia powyższe mają za cel zmniejszenia importu Niemiec — to fakty wyżej naprowadzone stwarzają dla niemieckiego importera korzystną sytuację w stosunku do obywatela polskiego. Chodzi tu bowiem najczęściej o maszyny, czy też części maszyn w kraju niewyrabiane, a konieczne, za które dostawca już dawno otrzymał należność, a obecnie wobec zakazu przywozu pozostaje w posiadaniu **jeszcze sprzedanych** masyn.

Dowiadujemy się, że p. Minister Przemysłu i Handlu w uwzględnieniu wyłuszczonych motywów, spowodował uchwałę Komitetu Ekonom. Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia b. r., w myśl której stosowane będą wyjątkowe ulgi celne przewidziane w rozporządzeniu z dn. 11 kwietnia 1925 r. na maszyny i surowce, **dla których wydane zostały decyzje o ulgowej odprawie przez Min. Skarbu przed 1 sierpnia 1925 r. i dla spraw wniesionych przed 1 sierpnia.** W obu wypadkach musi być stwierdzone że część względnie całkowita zapłata ceny kupna została już uskuteczniona i że przywóz danego artykułu nie wpłynie ujemnie na bilans handlowy.

Powyższa uchwała nie jest ujęta w żadne rozporządzenie, traktowana będzie względem zainteresowanych przemysłowców indywidualnie na zasadzie instrukcji wewnętrznej ministerjalnej.

Podania o ulgi wnny być należycie umotywowane i opatrzone załącznikami jak: faktura, fotografja maszyn, ewent. odpis umowy kupna, dowód uskutecznienia zapłaty, wskazaniem wagi i urzędu celnego, a następnie skierowane do Ministerstwa Skarbu przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu.

F. Lewandowski.

Dział Prawno-Informacyjny.

ULGOWY TERMIN DO WPŁATY PODATKÓW.

Ministerjum Skarbu przedłużyło do dnia 25 września r. b. moc obowiązującą wydanego w dn. 11 sierpnia zarządzenia, którego mocą obniżone zostały kary za zwłokę do 1 proc. miesięcznie od wszelkich wpłacanych zaległości z tytułu podatków bezpośrednich i należytości stemplowych.

Od dnia 25 września przy egzekwowaniu zaległości pobierane będą normalne kary za zwłokę i koszta egzekucyjne.

KONWERSJA POŻYCZEK PAŃSTWOWYCH.

W Nr. 90 „Dziennika Ustaw" ogłoszona została ustawa uzupełniająca rozporządzenie prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 17 marca 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu pożyczek oraz z konwersji tych pożyczek.

Mocą tej ustawy termin konwersji asygnat z r. 1918 krótko i długoterminowej pożyczki państwowej z r. 1920 oraz świadectw tymczasowych tych pożyczek przedłuża się do 31 grudnia r. bież.

Nadto pierwonabywcy pożyczek, którzy wykażą się odpowiedniemi dokumentami, że asygnaty i obligacje nabyli w terminie do dn. 1 grudnia 1920 r. otrzymują możność skonwertowania asygnat w/g wyższej skali, wyszczególnionej poniżej:

Pożyczki nabyte w czasie		Rodzaj pożyczki	w złotych równa się		
			1 rb carski	1 korona austr	1 mk. polska
IV kwartał	1918 r.	Asygnaty	1,11	0,38	0,67
Styczeń	1919 r.	z r. 1918	0,91	0,34	0,67
Luty	„	„ „	0,74	0,31	0,58
Marzec	„	„ „	0,67	0,25	0,50
Kwiecień	„	„ „	0,50	0,21	0,44
Maj	„	„ „	0,44	0,18	0,40
Czerwiec	„	„ „	0 40	0,17	0,36
Lipiec	„	„ „	0,27	0,16	0,31
Sierpień	„	„ „	0,24	0,13	0,24
Wrzesień	„	„ „	0,17	0,091	0,17
Październik	„	„ „	0,16	0,071	0,13
Listopad	„	„ „	0,12	0,059	0,10
Grudzień	„	„ „	0,095	0,045	0,071
5% długo i krótkoterminowa pożyczka państwowa					
Marzec	1920	Asygnaty	0,077	0,025	0,040
Kwiecień	„	„	0,077	0,025	0,037
Maj	„	„	0,077	0,029	0,033
Czerwiec	„	„	—	—	0,033
Lipiec	„	„	—	—	0,029
Sierpień	„	„	—	—	0,025
Wrzesień	„	„	—	—	0,022
Październik	„	„	—	—	0,017
Listopad	„	„	—	—	0,013
Grudzień	„	„	—	—	0,010

Za pierwotnych nabywców asygnat i obligacji będą uważani posiadacze, którzy udowodnią, że odnośne tytuły nabyli w instytucjach, które dokonały ich sprzedaży lub przyjmowały zapisy na nie w imieniu i na rachunek Skarbu Państwa oraz wykażą termin ich nabycia.

Obligacje, za które pierwonabywcy płacili należności w złocie lub walutach pełnowartościowych, przerachowane będą w stosunku do rzeczywistej wartość wpłaconego złota i dewiz pełnowartościowych.

Zgłoszenia do konwersji dodatkowej przyjmowane będą w ciągu 6-ciu miesięcy od czasu wejścia nowej ustawy w życie. Wszelkie zgłoszenia mają być załatwione w ciągu jednego roku, przyczem do rozpatrzenia zgłoszeń o konwersję dodatkową powołana będzie osobna komisja, złożona z przewodniczącego i 4-ch członków, mianowanych przez ministra Skarbu.

Podania o konwersję dodatkową wraz z wymaganymi dokumentami składać należy bezpośrednio do urzędu pożyczek państwowych, Warszawa, Senatorska 29.

Ustawa ta nie rozciąga się na posiadaczy asygnat obligacyjnych, względnie świadectw tymczasowych, którzy na zastaw tych tytułów zaciągnęli pożyczki w markach polskich w instytucjach kredytowych, tak państwowych, jak prywatnych.

O ile jednak zaciągnięte pożyczki były spłacone do dnia 1 kwietnia 1921 r., posiadaczom obligacji przysługuje prawo do dodatkowej konwersji, w myśl ustawy, po potrąceniu od wartości skonwertowanych obligacyj zysku, osiągniętego na spadku waluty polskiej w czasie korzystania z pożyczki.

Osoby, które wbrew przepisom ustawy zgłoszą swe roszczenia do konwersji, będą karane, o ile dany czyn nie ulega większej karze, aresztem do sześciu tygodni.

LOSOWANIE POŻYCZKI DOLAROWEJ.

W ostatnich czasach wzmogło się zapotrzebowanie obligacji 5 proc. pożyczki dolarowej. Najbliższe ciągnienie wygranych odbędzie się w dn. 1 października, przyczem wylosowane będą 52 premje, na ogólną sumę 25.000 dolarów. Główna wygrana w tem ciągnieniu wynosi 8.000 dolarów.

NA KIM CIĄŻY OBOWIĄZEK WYPŁACANIA ZASIŁKÓW RODZINOM OSÓB POWOŁANYCH NA ĆWICZENIA WOJSKOWE.

Nadmieniamy, że na podstawie ustawy z dnia 23 czerwca 1925 r. (Dz. Ust. Nr. 75, poz. 521) obowiązek wypłacania zasiłków rodzinom osób, powołanych na ćwiczenia wojskowe — **ciąży wyłącznie na Skarbie Państwa** i że pracodawcy nie mają żadnych z tego tytułu zobowiązań.

Zasada ta stosuje się do wszystkich osób, powołanych na ćwiczenia po wygaśnięciu mocy obowiązującej poprzedniej ustawy z dnia 11/IV 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 35, poz. 363) t. j. po dniu 31 grudnia 1924 r. i od tej daty nie ciąży na pracodawcy obowiązek wypłacania zasiłków.

PROWADZENIE RACHUNKOWOŚCI W MŁYNACH MAŁYCH GOSPODARCZYCH PRZY OBROCIE GOTÓWKOWYM.

Dlaczego prowadzenie rachunkowości jest koniecznością? oto dla tego, że każde przedsiębiorstwo powinno być tak prowadzone, aby właścicielowi dawało odpowiednie zyski.

Jak tu zaś stwierdzić co w przesiębiorstwie i gospodarstwie przynosi zyski a co straty, jeżeli się nie zapisuje dochodów i rozchodów.

Wreszcie i Państwo ma prawo do jakiegoś podatku. Jeżeli właściciel młyna czy też wiatraka nie prowadzi rachunków, niema na czem oprzeć swej deklaracji podatkowej, a urzędy Skarbowe i Starostwa wtedy wedle własnych przypuszczeń opodatkowują podatnika. I dlatego, aby się obronić i wykazać swe straty i zyski, każdy z P.panów młynarzy powinien prowadzić rachunki. Poza tem z rachunków wynika możność skontrolowania pracy i wychodzi na jaw, czy majątek płatnika się powiększa, czy też może zmniejsza.

Kiedyś, w czasie stałego spadku pieniądza, gdy pieniądz co tydzień, bądź co dzień był mniej wart, trudno było prowadzić rachunek.

Z ustaleniem się jednak pieniądza, nie wolno już dłużej obywać się bez prowadzenia rachunkowości. Dla tego też wzywamy wszystkich P.panów młynarzy opłacających świadectwa przemysłowe VI, VII

i VIII kategorji aby zaprowadzili w swych młynach rachunkowość, jakkolwiek ustwowo nie są obowiązani do prowadzenia ksiąg.

W celu dania możności osobom nie obeznajmionym z buchalterją, prowadzenia prymitywnej rachunkowości dla określenia osiągniętych obrotów i zysków proponujemy sposób następujący:

1) Polinjować księgę rachunkową jak to wskazane jest na poniższej tablicy i ponumerować stronice.

2) Ocenić według ceny kosztu i zapisać w pierwszym wierszu wartość własnych zapasów na młynie mąki, zboża, otrąb lub innych produktów na dzień, w którym zostało rozpoczęte prowadzenie rachunkowości w rubryce, „kupno zboża".

4) Zapisać z książki kasowej lub z odnośnych dokumentów wszystkie dokonane w danym miesiącu tranzakcje do odnośnych rubryk, jak jak to pokazane jest w tablicy.

4) Każdą sumę zapisaną w dochodach lub rozchodach należy powtórnie zapisać do rubryki „suma ogólna".

5) W końcu miesiąca należy zsumować wszystkie liczby w każdej rubryce i wypisać je jak pokazano w tablicy. Przytem suma wszystkich dochodów i rozchodów razem wziętych powinna się równać sumie ogólnej, w rubryce pierwszej, co pokazuje, że sumowanie oddzielnych rubryk jest wykonane bez omyłki.

6) Otrzymane w końcu miesiąca sumy we wszystkich rubrykach należy przenieść na miesiąc następny jak to pokazane jest w tablicy w miesiącu lutym i tak dalej aż do końca roku rachunkowego.

7) Jeżeli obroty danego miesiąca nie mieszczą się na jednej stronicy księgi rachunkowej, to przenosimy je po zsumowaniu na następną stronicę, pisząc w ostatnim wierszu „do przeniesienia" a w pierwszym wierszu następnej stronicy „Z przeniesienia" jak to pokazane jest w tablicy w miesiącu lutym.

8) Wszelkich wydatków inwestycyjnych, jak np. wydatków na kupno maszyn młyńskich, narzędzi i t. p. przedmiotów, nie podlegających szybkiemu zużyciu, **nie należy wciągać** do księgi rachunkowej. O ile jednakże ktoś życzyłby sobie mieć w księdze całokształt wszystkich wydatków, to można i dla powyższych otworzyć w dziale rozchodów osobną rubrykę pod tytułem: „Wydatki inwestycyjne". Należy jednak pamiętać, że przy obliczeniu osiągniętych zysków (patrz niżej) sum tych nie należy zupełnie przyjmować do obrachunku.

Suma dochodów każdego oddzielnego miesiąca jak np. w miesiącu styczniu suma zł. 3230.— przedstawia obrót młyna i od tej sumy **płaci się podatek obrotowy.**

M. Styczeń 1925 r.

Data	Rodzaj tranzakcji	Suma ogólna		DOCHODY: Sprzedaż mąki i otrąb i inne		DOCHODY: Za Przemiał		ROZCHODY: Kupno zboża		ROZCHODY: Pensje i płace robotnicze		ROZCHODY: Kupno materjałów i remont młyna		ROZCHODY: Podatki i inne wydatki na młyn	
1	Pozostałośc zboża, mąki i inne na 1/I	310	20					310	20						
2	Kupiono 20000 kg. pszenicy a o. 35 .	7000	—					7000	—						
14	Od W. Iwanickiego za przemiał . . .	150	—			150	—								
	Od M. Zawadzkiego za przemiał . .	80	—			80	—								
15	Za 2000 kg. mąki pszen. à 60	1200	—	1200	—										
16	Za 3000 kg. „ „ „	1800	—	1800	—										
20	Za gazę do młyna	30	—									30	—		
	„ pasy „ „	25	—									25	—		
31	Podatek obrotowy za styczeń	80	75											80	75
	Pensje i płace za styczeń	800	—							800	—		—		
		11475	95	3000	—	230	—	7310	20	800	—	55	—	80	75
	M. luty 1925.														
	Z przeniesienia	11475	95	3000	—	230	—	7310	20	800	—	55	—	80	75
1	Za sprzedane 500 kg. mąki à 60 . . .	300		300	—										
3	„ remont młyna											100			
	Do przeniesienia	11775	95	3300	—	230	—	7310	20	800	—	155	—	80	75

i t. d.

W celu określenia zysku w końcu roku rachunkowego należy najprzód obliczyć zapasy własne na młynie zboża, mąki, otrąb i t. p., następnie zsumować dochody i dodać do nich określoną sumę pozostałości.

Od otrzymanej sumy należy odjąć sumę wszystkich rozchodów, przyczem różnica będzie przedstawiała zysk młyna za dany okres. Sumę pozostałości przenosimy na rok następny jak to było już pokazane w miesiącu styczniu.

Jeżelibyśmy chcieli np. określić według tablicy zysk za miesiąc styczeń, to postąpilibyśmy tak:

Dochody.

Sprzedaż mąki i inne zł.	3.000.—
za przemiał	230.—
pozostałości na 31/I na składzie	5.220.—
Razem dochody	6 450.—

Rozchody.

Kupno zboża zł.	7.310.20
pensje i płace	800.—
materjały i remonty	55.—
podatki inne	80.75
razem rozchody	8.245.95

Po odjęciu od sumy zł. 8.450.—
sumy rozchodów „ 8.245.95
otrzymamy zysk zł. 204.05 od którego płaci się podatek dochodowy.

Księgę rachunkową można przesznurować i oddać do rejestracji, do Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego, ażeby przy rewizji przez kontrolerów skarbowych takowa mogła być uważaną przez nich za podstawę do obliczenia obrotów i zysków.

Powyższa rachunkowość może być prowadzona tylko przy obrotach gotówkowych.

W. Wyszyński.

Z życia związkowego.

Z PŁOCKIEGO ODDZIAŁU ZWIĄZKU MŁYNARZY POLSKICH.

W Domu Ludowym w Płocku odbyło się ogólne zebranie członków płockiego Oddziału Związku Młynarzy Polskich.

Na skutek zaproszenia Zarządu płockiego Oddziału, na zebraniu obecny był delegat Zarządu Głównego Zw. Mł. Polsk., redaktor p. F. Lewandowski.

Na listę obecnych zapisało się 30 osób. Zebranie zagaił prezes Związku p. St. Fabisiak, proponując na przewodniczącego p. Paśniewskiego i na sekretarza p. Skupińskiego z Płocka, na co zebrani jednogłośnie zgodzili się.

Ustalono następujący porządek obrad:
1) Sprawy organizacyjne,
2) Sprawy podatkowe,
3) Wolne wnioski.

Przewodniczący udziela głosu przedstawicielowi Centrali Związku, redaktorowi „Młynarza Polskiego" p. Lewandowskiemu, który poinformował zebranych o stanie organizacji młynarzy polskich, o pracach Centrali w sprawach, dotyczących rozwoju przemysłu młynarskiego, o interwencjach u władz państwowych i samorządowych oraz w Sejmie, o udziale w opracowaniu projektów ustaw i rozporządzeń, odnoszących się do młynarstwa.

Mówca kładł szczególny nacisk na popieranie organizacji przez pociąganie do Związku wszystkich młynarzy, akuratne opłacanie składek na rzecz Oddziału w Centrali. Również nawoływał do popierania własnego organu „Młynarz Polski", zaznaczając, że wspomniane pismo zawodowe oddaje czytelnikom znaczne korzyści i usługi.

Przemówienie p. Lewandowskiego zostało wysłuchane z wielkim zainteresowaniem.

W dyskusji nad referatem p. Lewandowskiego zabierali głos p. Fabisiak, Paśniewski, Skupiński i inni. Informacji i odpowiedzi udzielał p. Lewandowski.

Po zamknięciu dyskusji zebrani jednogłośnie uchwalili konieczność istnienia Oddziału Związku, opartego o Centralę w Warszawie.

W tym celu należy propagować zapisywanie się do Związku i opłacanie składek na rzecz Oddziału i Centrali.

Sprawy podatkowe referował p. Skupiński, którego przemówienie uzupełnił p. Lewandowski.

W wolnych wnioskach prezes Zarządu p. Fabisiak poinformował zebranych o poczynaniach Zarządu w kierunku rozwoju Związku, sekretarz p. Skupiński o wykonaniu formalności, związanych z zeznaniami do podatków.

W końcu zabrał głos p. redaktor Lewandowski zwracając się do zebranych z gorącym apelem o powiększenie szeregów organizacji Związku Młynarzy Polskich.

Na tem posiedzenie zakończono.

Panowie Młynarze popierajcie Waszą Organizację Fachową.

Dział Gospodarczy.

WNIOSKI W SPRAWIE UTRUDNIENIA PRZYWOZU MĄKI AMERYKAŃSKIEJ I UŁATWIENIĄ EKSPORTU PRODUKTÓW MŁYNARSKICH.

Przedstawiciele przemysłu młynarskiego odbyli w dniach 8 i 22 sierpnia bieżącego roku w Ministerjum Przemysłu i Handlu konferencję, odnośnie przyczyny przywozu w dalszym ciągu mąki amerykanskiej do Polski, jak również opracowania wniosków ułatwiających eksport produktów młynarskich na rynki zagraniczne.

Po wyczerpującem omówieniu zagadnienia dlaczego w dalszym ciągu przychodzi do nas mąka amerykańska, przyjęto w konkluzji, że sprawę podwyższą należy podzielić na dwa okresy: obecny i przyszły.

Obecny przywóz mąki zagranicznej spowodowany jest staremi umowami, gdyż importerzy spodziewali się przedłużenia ulg celnych w mysl notatek prasy, długoterminowemi kredytami, jakie otrzymują importerzy, a następnie że mąka amerykańska jest mocniejsza i lepiej się piecze.

W celu możliwie szybkiego zlikwidowania nadmiaru obcej mąki na rynku krajowym, powodującego hamowanie sprzedaży mąki z przemiału zboża miejscowego należałoby:

1) Jaknajszybciej poinformować Urzędy Celne o tem że mąka zagraniczna nie korzysta z ulg celnych, że rozporządzenie o ulgach celnych z dniem 11 kwietnia nie zostało przedłużone. Urzędy celne nie będąc we właściwym czasie poinformowane, w początkach sierpnia przepuszczały mąkę bez cła.

2) Dewizy na mąkę zagraniczną przywożoną po 1-ym lipca możliwie nie honorować, natomiast honorując zobowiązania wynikłe z przywozu zboża przed 1-ym sierpnia.

Na przyszłość jednak z uwagi, że mąka zagraniczna — amerykańska ze względów kredytowych, jak również własności przypieku i wzrostu będzie stale sprowadzana na pieczywo luksusowe, jak to było przed wojną, należałoby:

1) Obecne cło od mąki podwyższyć o 100%;

2) Opłaty manipulacyjne i stacyjne podnieść do maksimum;

3) Nie udzielać kredytu celnego;

4) Nie udzielać dewiz na zakup mąki;

5) Przy kalkulacji białego pieczywa nie przyjmować cen mąki zagranicznej dopóki mąka zagraniczna jest droższą od krajowej;

6) Nie wydawać gwarancji przez banki prywatne i kredytów dla importerów mąki.

Wprowadzenie w życie powyższych zamierzeń, bezwzględnie wpłynęłoby wstrzymująco na przywóz mąki zagranicznej, a wszczególności amerykańskiej.

Celem ułatwienia wywozu produktów młynarskich byłoby pożądanem:

1) Udzielenie poważniejszego kredytu chociażby w bilonie;

2) Udzielenie taniej t. j. maksim. 2% rocznie gwarancji na pożyczki zagraniczne;

3) Przedłużenie kredytów przewozowych z dotychczasowych dni 14-tu do dni 60-ciu;

4) Obniżka taryf przewozowych przy eksporcie do wszystkich stacji pogranicznych, do poziomu taryf zbożowych;

5) Sprowadzanie z powrotem z zagranicy bez cła worków w ilości wywiezionych z produktem;

6) Ponieważ dotąd nie ustalono kwestji waluty przy eksporcie, pożądanem jest, aby zaświadczenia eksportowe były wydawane przez wszystkie banki dewizowe przy stawkach, które proponujemy od mąki i kaszy — przeciętnie 4.25 dol. od100 kg., otrąb wszelkich 1.75 dol. od 100 kg.

Wyżej wskazane wnioski nie wyczerpują jednak wszystkich możliwości, któreby w znacznej mierze ułatwiły wywóz produktów młynarskich. Wspólna Reprezentacja przedstawicieli przemysłu młynarskiego zobowiązała się złożyć odpowiedni memorjał P. Ministrowi Przemysłu i Handlu w którym by między innemi szeroko była omówiona konieczność uzyskania gwarancji rządowych w razie możliwości otrzymania kredytów zagranicznych, dyskonta weksli zagranicznych w Banku Polskim przy dyskoncie jaki jest praktykowany w bankach tego kraju, z którego pochodzi waluta.

Memerjał taki jest już w opracowaniu i wkrótce zostanie doręczony P. Ministrowi.

W SPRAWIE EXPORTU PRZETWORÓW ZBOŻOWYCH A WYOZU ZBOŻA SUROWEGO PODAJEMY GŁOS JEDNEGO Z NASZYCH CZYTELNIKÓW.

Dotychczas praktykowany sposób exportowania zboża, w stanie surowym nie dawał możności rozwoju przemysłu młynarskiego, tak, że wiele przedsiębiorstw młynarskich przekształcało się w jednostki, spekulujące na zwyżki lub zniżki zbóż, mniej zwracając oczywiście uwagę na gatunek przetworów, oraz koszta produkcji i w związku z tym na udoskonalenie techniczne.

Obecnie, kiedy rozpoczyna się exportowanie przetworów zbożowych, obowiązkiem młynów polskich jest wysyłać na rynki zagraniczne gatunki ściśle odpowiadające wymogom odbiorców oraz wytrzymujące cenę oferentów krajowych państwa importującego. Moim zdaniem, jest lepiej robić wolniej, a dobrze, żeby nie zepsuć firmy polskich młynów. Czynniki rządowe musiały zapewne zrozumieć, że sfery rolne, które gwałtem domagały się exportu zboża pokpiły sprawę przy wywozie, dając gatunki żyta nie wytrzymujące ną wadze holenderskiej, obecnie były skłonniejsze do uczynienia próby otwarcia granicy dla exportu mąki i otrąb.

Jeżeli sprawa będzie dobrze pokierowaną, a akcja jednolitą, nie wątpię, że Rząd Polski na rok przyszły ograniczy export zboża, natomiast otoczy większą opieką exportujący przemysł młynarski, któremu nie zależy na tem, żeby zrobić interes na raz, ale prowadzić i rozwijać go stale.

Idąc w tym kierunku, szerszy ogół młynów przemysłowych winien oczekiwać od Związku Młynarzy Polskich ujęcia jednolitej akcji oraz wskazówek, odnośnie gatunku exportowanych produktów, sposobu opakowania i etykietowania, warunków zapłaty i t. p. wiadomości, które w skoordynowanej pracy winny być wcześniej wiadome.

Mając na uwadze słuszny artykuł „W sprawie wywozu zboża" p. F. Lewandowskiego, musimy pamiętać, że na długie terminy dostaw zobowiązywać się nie możemy.

Chociaż obecnie nie jesteśmy daleko odsunięci od cen europejskich, to jednak z powodu braku obliczeń nadwyżki z jednej strony, i otwarcia exportu zbóż zaraz po żniwach, z drugiej strony, możemy spotkać się z tem zjawiskiem, że zagranica około Wielkiejnocy zaoferuje nam żyto polskie taniej, aniżeli polski producent, tymbardziej, że młocka ujawnia wielką ilość słomy, ziarna zaś mniej, jak się zapowiadało.

B. Waśkowski.

MĄKA I PIECZYWO W WARSZAWIE.

Ceny pszennej mąki krajowej przy dostatecznym dowozie wahają się od 52 groszy do 56 gr.; amerykańskiej zaś wynoszą 66 — 67 — 68 gr. za kg. w sprzedaży hurtowej na worki. Terminy płatności należności za mąkę amerykańską, których nikt prawie nie przestrzega, w związku z ogólną sytuacją, są przez eksporterów gdańskich najczęściej prolongowane po poprzedniem polubownem porozumieniu. Jednakże nowe kredyty cofnięto w całości. Również mąka krajowa jest obecnie sprzedawana wyłącznie za gotówkę, młyny krajowe bowiem żądają uiszczenia należności w całości i częściowego wpłacania jej przy zamówieniach.

Opierając się na niższych notowaniach ceny żyta, oddział walki z lichwą kom. rządu zwrócił się do Związku młynów warszawskich z propozycją obniżenia ceny mąki. W związku z tem młynarze zadeklarowali nową zniżoną cenę mąki. Cena mąki pytlowej obniżona jest z 36 do 34 gr., sitkowej i razowej zaś z 26 do 24 gr. za kg. Dzięki temu cena chleba obniżona będzie od dn. 7 września: w hurcie pytlowego z 38 gr. do 36 gr., sitkowego i razowego z 31 gr. do 28 gr.; wszystko za kg. Cena chleba nałęczowskiego (za 800 gramów) równa się cenie chleba pytlowego za kg.

Oddział do walki z lichwą kom. rządu zwrócił się do piekarzy z żądaniem zaniechania wypieku pieczywa białego z domieszką mąki amerykańskiej, zaznaczając, że przy badaniu kalkulacji ceny wypieku, różnica, zachodząca między ceną mąki amerykańskiej, a krajowej, uwzględniana przez władze administracyjne nie będzie.

W odpowiedzi cech piekarzy oświadczył, że przystąpi do dokonania próbnego wypieku białego pieczywa wyłącznie z krajowej mąki pszennej. Odpowiedź ma być niebawem udzielona. Zastosowanie się piekarzy do zarządzenia kom. rządu obniżyłoby cenę białego pieczywa o 5 groszy za 1 kg.

PRZYWÓZ ZBOŻA I MĄKI W PIERWSZEM PÓŁROCZU 1925 R.

Przywóz zboża i mąki w pierwszem półroczu r. b. skutkiem zeszłorocznego nieurodzaju i nieopatrznego wywozu ziarna, stanowił jedną z najważniejszych pozycji przywozowych w naszym bilansie handlowym.

W ciągu omawianego okresu przywieziono do Polski:

					zł.
1)	173.916	ton mąki	pszennej;	wartości	87.987.000
2)	25.996	„	żytniej	„	10.743.000
3)	40.662	„ —	żyta	„	12.017.000
4)	30.357	„ —	pszenicy	„	11.244.000
5)	66.322	„ —	owsa	„	17.152.000

Gdy w pierwszym półroczu roku zeszłego sprowadzono zaledwie:

					zł.
1)	34.683	tony mąki	przennej	wartości	12.514.000
2)	40	ton „	żytniej	„	9.000
3)	19	„ —	żyta	„	2.000
4)	1136	„ —	pszenicy	„	203.000
5)	144	„ —	owsa	„	17.000

Z cyfr powyższych widać jak dalece ujemny wpływ na nasz bilans handlowy miał zeszłoroczny nieurodzaj, który w postaci mąki i zboża obciążył nasz bilans handlowy na pierwsze półrocze r. b. o 139.143.000 złotych.

Najcięższym miesiącem pod tym względem był czerwiec, w którym przywieziono zboża i mąki na ogólną sumę 32.123.000 złot. co stanowiło 18.9% ogólnej wartości przywozu w tym miesiącu.

Rynek zbożowy.

	1/IX	10/IX	15/IX	UWAGI
Warszawa				
Pszenica	27.00	26.00	25.00	cena franco Warszawa
żyto	18.20	19.00	18.50	„ „ „
mąka żytnia krajowa 50%.	*4.00	33.00	—	*) loco Warszawa.
otręby żytnie	14.00	13.50	12.00	
jęczmień (browarny)	22.00	22.50	21.50	fr. st. załadowcza
owies	19.00	18 25	17.50	„ „ „
Poznań				
pszenica	23.50	24.00	25 – 25.50	loco Poznań
żyto	17.50	18.00	17—18.—	„ „
jęczmień	22.50	23.50	23.50	„ „
owies	—	17.00	18.00	„ „
mąka żytnia 65% z workami . . .	—	24—25.—	25.80—26.50	„ „
otręby żytnie	12.50	12—13.—	12.50	„ „

*) Ceny podane za 100 kgr.

Rynek pieniężny.

1/IX 15/IX 1925.

	1/IX	8/IX	10/IX	12/IX	15/XI
Dolary St. Zjedn.	5,60	5,70	5,80	5,80	5,95
Funty angielskie	27,40	28,00	27,40	23,50	28,50
Franki szwajcarskie (za 100 fr.) . .	110,60	112,50	113,60	113,90	114,00
„ francuskie (za 100 fr.) . . .	25,30	26,00	27,50	27,60	28,00
Korony czeskie (za 100 kor.) . . .	15,30	16,20	16,40	17,45	17,40

Poradnik gospodarski.

OPŁACALNOŚĆ NAWOŻENIA STAWÓW.

Doświadczenia, prowadzone przez Bawarską Stację Doświadczalną Gospodarstwa Rybnego w Wielenbach w specjalnie na ten cel założonych 40-tu stawach, oraz w 400-tu rybołówstwach (w okresie ostatnich 12 lat), wykazały **niezbicie opłacalność nawożenia stawów zarybionych** oraz ustaliły sposoby racjonalnego ich nawożenia.

Cały szereg techniczno-rolniczych gazet niemieckich szeroko oddawna omawiały wybitne wyniki jakie osiąga się przy racjonalnem nawożeniu stawów. Ostatnio w „Flügblatter der Deutschen Land-Ges", Nr. 72 z 1925 r. rzecz ta została wyczerpująco podana do wiadomości ogólnej.

Za Gazetą Rolniczą (Nr. 33-34) i my pragniemy zwrócić uwagę hodowców karpia na rezultaty otrzymane z doświadczeń.

Kwasy mineralne lub organiczne wytworzone w wodach stojących czy to skutkiem gnicia znajdujących się tam roślin, szlamu względnie skutkiem ne spuszczania wody lub samej właściwości wody, działają szkodliwie na stan zdrowotny ryb. W celu unieszkodliwienia kwasu w stawach zakwaszanych stosuje się wyłącznie wapno. Wapnowanie wpłynie też na wspulchnienie ciężkich i zwięzłych gleb dna oraz na uwolnenie z odłożonych na dnie szczątków organicznych materji odżywczych nieodzownych dla wegetacji stawów. W tym ostatnimwypadku przy corocznem wapnowaniu stosuje się małe ilości wapna, a mianowicie 100 — 200 kg. na hektar . Dla odkwaszenia radykalnego stawów stosuje się wapno w stosunku 1000 kg. lub więcej na ha.

Wapnowanie uskutecznia się po spuszczeniu wody na jesieni, stosując wapno palone. Przedewszystkiem należy wapnować **przestrzenie zaszlamowane,** gdyż szlam jest czynnikiem bezwzględnie szkodliwym. Jeżeli dokonywa się **wapnowania na wiosnę** to należy stosować węglan wapnia (wapnian resp.) kamień wapienny mielony.

Należyte i pełne wykorzystanie nawożenia może mieć mejsce przy wyniszczeniu wyrastających nad wodą tataraków, trzcin, skrzypów i t. p. Stawy wykaszane dały w Wielenbach przyrost karpia o 55 kg. z 1 hekt. większy niż stawy niewykaszane, przy zachowaniu jednakowego nawożenia.

W stawach starszych, szczególnie obfitujących w substancje organiczne — zaszlamowanych, nawozy fosforowe dały w doświadczeniach najlepsze rezultaty. Dawki normalne nawozów fosforowych wynoszą na hektar 25 — 30 kg. kwasu fosforowego, co stanowi 2 ctn. metr. superfosfatu na hektar.

Doświadczenia w Wilenbach wykazały: **Superfosfat** dał przyrost ryb. maksimum 131 kg., przeciętny zaś przyrost 87 kg. na ha.; **zuzle Thomasa** dały przyrost ryb maksimum 103 kg., przeciętny zaś przyrost 64 kg. na 1ha; **Fosfat-Renania** dał przyrost ryb maks. 87 kg. przeciętny zaś przyrost 57 kg. na 1 ha.

Jak dalece opłacalnem jest nawożenie stawów Superfosfatem wynika z następującego wyliczenia: wartość przyrostu 87 kg. po zł. 2.50 = 217 gr. 50, wydatek na 2 ctn. superfosfatu przec. = zł. 20.—, czysty zysk z ha wynosi 197,5 złotych. W latach sprzyjających dla hodowli ryb zysk się podwaja, a nawet potraja.

Nawożenie fosforowe **nie zawsze wyzyskane jest w pierwszym roku,** a często skutki dobroczynne tego nawożenia ujawniają się **w drugim lub trzecim roku po odkwaszeniu** i ulepszeniu dna stawów.

Wskazanem jest by ziemie i wody ubogie w potas nawozić małą dawką potasu (25 — 30 kg. czystego potasu na 1 ha). Stawy pozbawione podwodnej roślinności o twardych i biednych dnach należy przedewszystkiem ulepszyć i stworzyć warunki sprzyjające **pełnemu działaniu fosforu,** pobudzić ziemię do produkcji roślin stawowych, **a następnie dopiero ulepszać ziemię stopniowo nawożeniem potasowem.** Wody skłonne do zakwaszenia się należy nawozić wysokoprocentową solą potasową.

Kwas fosforowy i potas można mieszać i najlepiej takowe stosować **w jednej dawce przed nawodnieniem** stawów jesienią lub **wiosną, bądź też natychmiast po nawodnienu**, rozsiewając w tym wypadku nawóz z łódki, możliwie równomiernie, omijając przestrzenie zarośnięte tatarakiem, trzciną i t. p.

Po ośmiu dniach można dopiero dokonać obsady stawu. Częstsze stosowanie dawek po zarybienu jest niewskazane i może być nawet szkodliwe.

Przy słabem odżywianiu ryb nawożenie kwasem fosforowym, względnie kwasem fosforowym i potasem daje znaczną oszczędność na paszy. Przy zadawaniu 250 kg. śrutowanego łubinu na 1 ha otrzymano przyrost 127 kg. zaś przy jednoczesnem stosowaniu kwasu fosforowego osiągnęto przy tejże dawce łubinu — 165 kg. przyrostu.

Z powyższego wynika, że kwas fosforowy resp. superfosfat winien odegrać pierwszorzędną rolę w rozwoju produkcji terenów zarybionych.

Kurs handlu drzewem i ziemiopłodami

Przy Lic um Handlowem Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy.

ZADANIE: wykształcenie zawodowe pod względem teoretycznym i praktycznym pracowników w dziedzinie handlu drzewem i ziemioPłodami oraz ich przetworów.

Kurs trwa 8 miesięcy (od 1-go października do 31-go maja), dzieli się na 3 trymestry i obejmuje następujące trzy Wydziały:

I. Wydział ogólno-handlowy:

- Technika handlu krajowego i zagranicznego.
- Rachunki kupieckie
- Księgowość ogólna i dostosowana
- Korespondencja handlowa w polskim i obcych językach
- Geografja gospodarcza
- Ekonomja polityczna
- Prawo cywilne i handlowe
- Traktaty handl., cła i taryfy przewozowe
- Reklama

II. Wydział handlu drzewem:

- Towaroznawstwo drewna i jego produktów
- Encyklopedja leśnictwa
- Technika tartacznictwa
- Technika handlu drzewem
- Ustawodawstwo i organizacje zawodowe

III. Wydział handlu ziemiopłodami:

- Towaroznawstwo ziemiopłodów i przetworów
- Encyklopedja rolnictwa
- Technika młynarstwa
- Technika handlu ziemiopłodami
- Ustawodawstwo i organizacje zawodowe

Wykłady na Wydziale ogólno-handlowym odbywają się po południu, **na Wydziałach specjalnych** (handlu drzewem i handlu ziemiopłodami) wieczorem. Pora przedpołudniowa przeznaczona jest na zwiedzanie przedsiębiorstw i prace praktyczne.

Słuchaczem zwyczajnym Kursu może być absolwent, względnie absolwentka ośmiu klas gimnazjum, liceum handlowego lub czteroklasowej szkoły handlowej. Słuchacz zwyczajny obowiązany jest słuchac wszystkich wykładów Wydziału ogólno-handl. i przynajmniej jednego wydziału specjalnego (handlu drzewem lub handlu ziemiopłodami) oraz składać przepisane kollokwia trymestralne i brać udział w pracach praktycznych. Dyplomy wydaje się tylko po odbyciu praktyki.

Słuchacz wolny może nie posiadać powyższego przygotowania szkolnego i ma prawo wyboru w słuchaniu wykładów

OPŁATY: Wpis 10 zł., czesne miesięczne 40 zł. Słuchacze wolni płacą zależnie od słuchanych wykładów.

Zapisy przyjmuje DYREKCJA LICEUM HANDLOWEGO w BYDGOSZCZY, NOWY RYNEK 8, do 30 września br. Przy zapisie przedłożyć należy ostatnie świadectwo szkolne i metrykę urodzenia.

Miasto Bydgoszcz, będące siedliskiem licznych zakładów przemysłowych koncentrujące handel drzewem, posiadająca giełdę drzewną, należące na skrzyżowaniu dróg handlowych od Wschodu na Zachód i od Górnego Śląska Go Gdańska, położone nad kanałem spławnym i posiadające wielki port tuż przy Wiśle, daje słuchaczom Kursu doskonałą sposobność przyjrzenia się zblizka życiu przemysłowemu i handlowemu. Rozłożone szeroko miasto w otoczeniu pięknych lasów szpilkowych nadaje się szczególnie ze względów zdrowotnych do skupienia u siebie uczącej się młodzieży.

Potwierdzenie odbioru.

WYKAZ CZŁONKÓW, KTÓRZY UREGULOWALI SKŁADKĘ CZŁONKOWSKĄ ZA ROK 1924.

Ciąg dalszy

Centrala: Pac ST. Sobolew: Przemysł Młynarski pod fimą J. M. Piotrkowscy. Strzegowo: Młyn „Spółkowy" Płock: Mondczak i Perlmuter. Mława: Kokczyński Zygmunt. Bierzwienno: Regiel ST. Skolimów: Rajkiewicz C. Zwoleń: Biernacki J. Zbuczyn: Schütz A. Biała-Wielka: Jagodziński J. Zalesie: Sandomierski Fr. Zielonka:

Oddział Grójecki: Zaremba Antoni.
Oddział Brzeziński: B-cia Findler.
Oddział Wieluński: Witkowski F.
Oddział Łowicki: Kasperski Mieczysław.
Oddział Puławski: Jastalski Piotr.
Oddział Mławski: Jerka Klemens.
Oddział Bialski: Finkielsztein M.
Oddział Sieradzki: Przesmycki Leon.
Oddział Jędrzejowski: Stępniewski Bolesław.

WYKAZ CZŁONKÓW, KTÓRZY UREGULOWALI SKŁADKĘ CZŁONKOWSKĄ ZA ROK 1925.

Centrala: Walczak St., Piątek, Antczak, St. Nacpolsk, Majewski Adam. Chwałka, Sztrubel E., Wąsocz, Moczulski Józef, Janów-Podlaski. Zbonikowski Stefan, Miechów, Thiel K., Kosewko, Dobrosielski W., Konin, Stolnicki A., Stawiski, Fabjan T., Grodzisk. Dąbrowski A., Kletnia, Pachniewski L., Warszawa, Wytrykowski L., Warszawa, Ciupka St., Sochaczew, Wiendczak i Główczyński, Wrząca-Wielka, Pałaszewski J., Przasnysz, Głowiński M., Tarnopol, Koprowski J., Czerniewice, Jaskiewicz M., Szreńsk, Władysław Perle, Warszawa, Reinhardt Bolesław, Olszewo-Borki, Nazarewski J., Hołowczyce, Wojno J., Sochaczew, Karpf K., Miechów, Kędzierzawski B., Raciąż-Płocki. Jędrzejowski J., Warszawa, Gralewski St., Szlężany, Czerkawski J., Ostrówek, Tuczek A., Glińsk, Zelny A., Węglowice, Krzyżanowski J., Cielestnica, Kozłowski J., Korzeniste, Markowicz A., Przeworsk, Janicki J., Kalisz. Dobroczyński J., Sochaczew, Rosiński A., Rawa, Muraszko Fr., Pereżyry, Piotrowski P., Rębków, Piotrowski L., Rębków, Szulc Wł., Artycha, Berl J., Niezwiska, Szumiński St., Golina-Kaliska, Łuczak F., Golina-Kaliska, Lewiński St., Grobla, Grudziński W., Brześć, Cieślik H., Radzymin. Piotrowski W., Makowiec-Mały, Mizikowski Ignacy, Długa-Szlacheckie, Rudzki L., Warszawa, Balcerak W., Biskupice, Imszeniecki M., Suwałki, Hintze W., Jarki, Kurdziel A., Grójec, Naskręcki St., Kleczew, Koprowski W., Kraszewice, Sabak Fr., Iwowe, Zaborowski A., Denków, Krzywiec St., Oszczywilk, Witkowski A., Bieliewo, Bechciński B., Chojnowo, Jasiński W., Mszczonów, Krupski St., Zasule, Starzyński J., Warszawa, Mańkiewicz T., Międzyrzec, Winecki P., Kalisz, Antonowicz. St., Kalisz, Szczerbiński J., Zdołbica, Czerny R., Ożarów-Radomski, Balicki H., Warszawa, Urbański St., Chotiaczów, Kossobudzki St., Tuczyn, Kacprzycki, cki, Raciąż-Płocki, Młyn „Czerwonka", Warszawa, Kozyra J., Warszawa, Szulc J., Rutka. Celiński F., Ciechanów, Figat J., Ciechanów, Spółdzielnia Zbożowa „Robotnik", Granica, Osiński Wł., Święcie, Hofman J., Nakonowo, Michalski J., Sochaczew, Bömert Adolf., Nasielsk, Liske W., Broszków, Wojtasiewicz B-cia, Broszków, Domagała J., Imbramowice, Potocki J., Warszawa, Grabau Z., Pólko, Dąbrowski Rajmund, Brańsk, Jurkiewicz A., Pyzdry, Żyliński Józef, Kuźnica, Szymański A., Krzemów, Willenberg C., Maków, Repsz Z., Chodaków, Nieporęcki Fr., Ożarów, Burdziński A., Szczebrzeszyn, Szulczewski J., Rybno, Słupczyński A., Laski, Kozłowski St., Warszawa, Szlachetko Bronisław, Osęczyzna, Góra Antoni, Dzierążnia, Linde F., Dziwię, Tekstor J., Zbijewek, Radacz J., Psary, Krebs E., Żarowo, Łuczak St., Zbijewek, Sandomierski M., Umiastów, Szulczewski J., Rybno, Korwin-Pawłowski J., Plissa, Zajfert W., Podgór., Zakłady Przemysłowe „Dolna", Rawa,

Oddział Rawsko-Mazowiecki: Mincberg J.

Oddział Błoński: L. Szulc, Dudziński Wł., Repsz Juljan, Książkiewicz Fr., Bierdziński J.

Oddział Miechowski: Fr. Miechowski, J. Kleszczyński.

Oddział Rypiński: Ewertowski i Potorecki, W. Koźmiński, H. Gede.

Oddział Piotrkowski: Edmund Fürstenwald, Władysław Sonnenberg.

Oddział Opoczyński: Orzeszek W., Ferensztein Wł.

Oddział Lipnowski: Jaskulski W., Becel G., Ostrowicki Jan.

Oddział Mińsko-Mazowiecki: Walewski St.

Oddział Włocławski: Gede Adolf, Dorywalski L., Fawre Feliks.

Oddział Radomski: Br. Siedlecki.

Oddział Pułtuski: K. Elmer.

Oddział Lubelski: Borowski Seweryn.

Oddział Kielecki: K. Koziński, Ożdżeńska Józefa, Siwek J.

Oddział Częstochowski: A. Nicpoń.

Oddział Mławski: Simiątkowski Fr., Jerka Klemens.

Oddział Olkuski: Orczyk J.

Oddział Łaski: Stefan Ernestyna.

Oddział Grójecki: Ostrowski T., Sepczyński I., Górski Antoni.

Oddział Wilejski: Lamprecht H.

Oddział Ciechanowski: Raczyński W.

Oddział Łowicki: Braun Kazimierz, Mońko Ludwik.

Oddział Bialski: Finkelstein M.

Oddział Zamojski: Tadeusz Burdziński.

Oddział Łódzki: Frytz G., Spadkobiercy.

Oddział Turecki: W. Hain, Opitz A.

Oddział Płocki: Becel L.

Oddział Sieradzki: J. Okoń.

Oddział Ostrołęcki: Kłyciński Marjan.

Oddział Sierpecki: A. Frankowski:

Oddział Brzeziński: B-cia Findler.

Oddział Wieluński: Dederko Bolesław.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

(Ciąg dalszy.)

Lista Prenumeratorów, którzy opłacili prenumeratę.

P. E. Sztrubel z Wąsza za III i IV kwartał 1925 roku.

P. Korwin-Pawłowski z Plisy za 4 kwartały 1924 r. i 4 kwartały 1925 roku.

P. E. Brandt z Żychlina za 4 kwartał 1924 r. i I i II 1925 roku.

P. Fr. Sabak z Iwowego za III i IV 1925 roku.

P. St. Naskęcki z Kleczewa za III i IV kw. 1925 roku.

P. J. Machuderski z Przedbórza za III i IV kwartał 1924 r. i połowę I-go kwart. 1925 roku.

Młyn „Antoni" z Dąbrowy Górniczej za 3-y kwart. 1924 r. i 4 kwart. 1925 roku.

P. A. Gozdowski z Piasków za III i IV kwart. 1925 roku.

P. Dobniewski i S-wie z Białegostoku za III kwartał 1925 roku.

P. Fr. Neuman z Piotrkowa za III i IV kwartał 1925 roku.

P. Laskowski P. z Redeczu Wielkiego za IV kwartał 1924 r. i 1$^1/_2$ kwartału 1925 roku.

P. J. Janicki z Kalisza za III i IV kwartał 1925 roku.

P. „Rolindustria", Lwów za III kwartał 1925 roku.

P. M. Kacz, Nowojówka III i IV kwartał 1925 roku.

P. K. Jamont, Czerechowszczyzna II, III i IV kw. 1924 r. i 1925 rok.

P. Domagała, Przelupsko, III, IV kwartał 1924 r. i I i II 1925 roku.

P. Fr. Muraszko, Pereżyry II kwartał 1925 roku.

Pol. Agenc. Reklamy „Par", Poznań III kwartał 1925 roku.

P. B. Armarnik i S-ka, Kowel III i IV kwartał 1925 roku.

P. J. Brach, Lwów, za II kwartał 1925 roku i 1 miesiąc.

P. K. Jasiński, Ostrowite za III i IV kwartał 1925 roku.

P. St. Mocura, Białaczew, III kwartał 1925 roku.

P. K. Greth, Proszowice, za cały rok 1925.

P. A. Tuczek, Glińsk III i IV kwartał 1925 roku.

P. K. Klenke, Siedliszcze, I i II kwartał 1925 roku.

P. L. Cieluch, Podzamcze, IV kwartał 1925 roku.

P. St. Gruszczyński, Dobra II kwartał 1925 roku.

P. Langer i Klainer, Sosnowiec 1925 rok cały.

P. B-cia Laskier i S-ka, Będzin 1925 rok cały.

P. St. Dawidd, Czarnożyły 1925 rok cały.

P. Wł. Pszczółkowski, Staszów 1925 rok cały.

P. Leder i Syn Mława, III i IV kwartał 1924 roku i 4-y kwartały 1925 roku.

P. St. Tokarski, Wilk II, III i IV kwartał 1925 roku.

P. W. Brażuk, Korzec IV kwartał 1925 roku.

Kujawskie Zakłady Rol. Przem. Waganiec III i IV kwartał 1925 roku.

P. J. Gretschel, Kraków IV kwartał 1925 roku.

(d. c. n.)

Wydawca: Związek Młynarzy Polskich **(Stanisław Pytlewski).** Redaktor: **Marjan Rutkowski.**